

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno studenta/ky: Natálie Chmelařová

Téma a rozsah práce: Fenomén stalkingu – trestněprávní a kriminologické aspekty
86 stran textu, 5 stran příloh

Datum odevzdání práce: 22. 3. 2024

Aktuálnost tématu

Jako téma své diplomové práce zvolila autorka teoreticky i prakticky relevantní problém stalkingu/nebezpečného pronásledování. Konkrétně se zaměřila na fenomény stalkingu z kriminologického a trestněprávního úhlu pohledu. Jde o problematiku aktuální, neboť se jedná o relativně specifickou skutkovou podstatu z kategorie vztahového násilí. K aktuálnosti tématu přispívají i nové podoby stalkingu jako cyberstalking, který využívá sociální sítě, jako forma „digitálního násilí“ má svá specifika (např. efekt tzv. širokého publika) a závažné psychické dopady na oběť.

Náročnost tématu

Náročnost tématu je spojena zejména s jeho interdisciplinarností. Téma nebezpečného pronásledování či šířeji stalkingu představuje interdisciplinární problém, který otevírá prostor pro diskusi (trestně) právních, kriminologických, viktimologických a forenzně psychologických hledisek či přístupů k problému. Autorka ve své DP uplatnila zmíněná hlediska a vhodně je propojila. To se konec konců promítá i do výběru a práce s odbornou literaturou. Po metodologické stránce práce využívá adekvátní metody zpracování, zejména teoretické, tj. rekapitulaci současného stavu poznání, analýzu a komparaci poznatků z různých literárních pramenů. Teoretické pasáže ilustruje autorka na příkladech či kasuistikách.

Hodnocení práce

Cíl práce definuje autorka v úvodu, kde uvádí: „Cílem mé diplomové práce je zejména představení fenoménu stalkingu jako specifického druhu násilí, a to z hlediska trestněprávního a kriminologického. Kromě vytvoření komplexního pohledu na stalking, jeho pachatele i oběti, obsahuje diplomová práce vyhodnocení vývoje současné právní úpravy v České republice a pozorovatelné trendy a přístupy utvářené judikaturou, o kterou diplomová práce závěry opírá. Diplomová práce poukazuje na vybrané problematické a potenciálně rizikové aspekty spojené s tímto fenoménem, resp. s trestným činem nebezpečného pronásledování, a to zejm. v kontextu partnerského násilí.“ (str. 2)

Konstatuji, že se autorce podařilo vytyčený cíl naplnit. DP je detailně strukturována a zabírá téma v jeho šíři. Autorka se nejdříve věnuje trestněprávním aspektům, od kterých přechází ke kriminologickým hlediskům. Celkovou strukturu práce považuji za logickou a věcně správnou, umožňuje postihnout podstatné stránky zvoleného tématu. Ve výkladových pasážích jsem neshledala žádné obsahové chyby či závažné odborné nedostatky. Výklad problému je srozumitelný a přehledný, v textu je patrný zájem autorky o problematiku stalkingu. Oceňuji snahu autorky ilustrovat právní a kriminologické aspekty problematiky na konkrétních příkladech. Kladně hodnotím rovněž práci s odbornou literaturou a využívání zahraničních odborných zdrojů. V roli vedoucího práce musím rovněž kladně vyzdvihnout samostatnost autorky při zpracovávání DP. Oceňuji, rovněž, že autorka komparuje různé právní úpravy stalkingu a zaujímá vlastní stanoviska k diskutovaným problémům.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

K práci neuplatňuji žádné zásadní koncepční a věcné připomínky. Poznávám pouze, že posuzování nebezpečnosti stalkingu představuje specifické téma tzv. risk assessmentu, autorka ho ve své DP zmiňuje (viz kapitola „Management případu a strategie eliminace stalkingu“), ale bez podrobnější explikace. Vzhledem k rozsahu a koncepci DP je však stručné pojednání tohoto aspektu zcela akceptovatelné. Výhrady nemám ani k formální stránce práce. Souhrnně konstatuji, že předložená práce splňuje stanovené náležitosti jak na obsahovou a tak formální stránku na solidní úrovni. Při obhajobě doporučuji zodpovědět následující otázky:

1. Objasněte specifika posuzování nebezpečnosti u typu „expartner- stalking“. Které znaky stalkingu (tj. chování pronásledovatele) indikují hrozbu fyzického násilí vůči oběti?
2. Stalking je označován jako vztahové násilí. Které způsoby chování oběti mohou působit kontraproduktivně na vznik expartner stalkingu?
3. Popište specifika a následky či dopady cyberstalkingu na oběť.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k závěrečné obhajobě.

Předběžně navrhuji klasifikaci stupněm výborně.

V Praze 2. 4. 2024

doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc., dr. h. c.